

G E H E I MDE NIEUWE AANPAK VAN DE C.P.N. IN DE PRAKTIJK1. Het Onderwijs

Conform de in de resolutie over de nieuwe aanpak van medio November 1955 gegeven opdracht, wijdt de communistische pers de laatste tijd bijzondere aandacht aan het onderwijs-vraagstuk. Het onderwijs werd in deze resolutie genoemd als één van de problemen, voor de oplossing waarvan de partij het volle gewicht van haar groeiend moreel gezag en haar eensgezinde, georganiseerde kracht in de schaal moet werpen.

Een gereede aanleiding voor het nadrukkelijk in de belangstelling plaatsen van de problemen van het onderwijs vormde voor De Waarheid de op 28, 29 en 30 December 1955 te Hilversum gehouden 10e Algemene Vergadering van de Nederlandsche Onderwijzersvereniging (N.O.V.), een op zichzelf staande, niet bij een vakcentrale aangesloten organisatie van voor het merendeel bij het openbaar onderwijs werkzame onderwijzers. Naast uitvoerige verslagen van het op deze vergadering behandelde, publiceerde De Waarheid van 29-12-'55 een speciaal er aan gewijd hoofdartikel van het communistische 2e Kamerlid Henk GORTZAK, die met zijn fractiegenote Rie LIPS-ODINOT de vergadering had bijgewoond. De bijeenkomst werd - het N.O.V.-Hoofdbestuur had kennelijk uitnodigingen aan de Kamerfracties verzonden - ook bezocht door 2e Kamerleden van de PvdA en de VVD t.w. de heer Van SLEEN en Mevrouw HEROMA-MEILINK (PvdA) en Mevrouw FORTANIER-de WIT (VVD).

Henk GORTZAK gaf in het vermelde artikel te kennen, dat de N.O.V. - daar deze organisatie alle voorstanders van het openbaar onderwijs, ongeacht hun godsdienstige of politieke overtuiging, omvat - duidelijk aantoonde, dat ook in ons land, op basis van de vakbondsdemocratie, de eenheid te verwezenlijken is. Hij verheugde zich erover, dat op de vergadering positieve voorstellen waren gedaan om de positie van ons onderwijs in het algemeen en die van de openbare school in het bijzonder te wijzigen en te verbeteren. Dit echter, aldus GORTZAK, veronderstelt een ander regeringsbeleid en zulk een regeringspolitiek komt niet uit de hemel vallen. Bij een handhaving van het Kabinet, waarin de PvdA-ministers voortdurend bukken voor Romme, is de gewenste verandering niet te verwachten. In het belang van het onderwijs en de onderwijskrachten is het tot stand komen van een regering, die steunt op een linkse coördinatie (PvdA, VVD en CPN) onontbeerlijk.

Mogen, aldus GORTZAK, de onderwijzers in de komende maanden mede hun invloed aanwenden om na de verkiezingen zulk een regering tot stand te brengen.

De N.O.V. mocht tijdens de Algemene Vergadering een brief van de vakorganisatie voor het lager- en middelbaar onderwijs uit de Sowjet-Unie ontvangen, waarin de Sowjet onderwijzers de vergadering succes bij haar werk toewensten en de hoop uitspraken, dat de vriendschap tussen de Nederlandse onderwijzers en die van de Sowjet-Unie krachtiger en voortdurend groter mocht worden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de N.O.V. deze bijzondere attentie van de Sowjet onderwijzers te danken heeft aan de CPN of een van haar nevenorganisaties, die deze Sowjet vakbond mogelijk opmerkzaam hebben gemaakt op de N.O.V.-vergadering.

Bij de pogingen van CPN-zijde om in de onderwijswereld invloed te verkrijgen wordt een rol gespeeld door een sinds kort geformeerde landelijke onderwijzers commissie. In deze commissie hebben waarschijnlijk

GEHEIM

zitting G.J. VERRIPS uit Amsterdam en Dingeman de BRUIJN, een onderwijzer uit Santpoort (gem. Velsen). Onlangs werd op een besloten CPN-conferentie medegedeeld, dat de landelijke onderwijzerscommissie is gegroeid uit een contactkring van progressieve onderwijzers, die in verbinding stond met het landelijk secretariaat van de CPN. De commissie zou in Amsterdam een gehele groep van onderwijzers tot zich hebben getrokken. Zij verzorgt het gestencilde, op ongeregelde tijdstippen verschijnende blaadje "De Schoolwaarheid", dat wordt uitgegeven namens het Partijbestuur der CPN. Dit blaadje zou thans - voornamelijk in Amsterdam - in een oplage van 1200 exemplaren verspreid worden. Het zou in de bedoeling liggen ook in CPN-districten buiten Amsterdam door middel van de Schoolwaarheid contacten met progressieve onderwijzers tot stand te brengen.

In verband hiermede wordt naar de activiteit van de commissie een nader onderzoek ingesteld.

Gerrit VERRIPS schreef onder zijn pseudoniem G. Mulder in het Januari 1956-nummer van Politiek en Cultuur een artikel over de toestand van het onderwijs in Nederland. Hij schetst daarin uitvoerig de noodtoestand van het lager onderwijs en de bedreigde positie van de openbare school.

Geheel in de geest van het hierboven besproken artikel van Henk GORTZAK betoogt hij, dat er niet alleen redenen maar ook ruimschoots mogelijkheden zijn om op het terrein van het onderwijs te streven naar een coördinatie van linkse krachten.

Het bovenstaande moge duidelijk maken, dat de partij het onderwijsvraagstuk ziet als een probleem, bij de oplossing waarvan zij het, met behoud van haar eigen standpunt, mogelijk acht tot overeenstemming met andere partijen (PvdA en VVD) te geraken voor het nemen van praktische maatregelen.

2. De Gemeentebegrotingen

Het is de laatste jaren praktisch niet voorgekomen, dat een CPN raadsfractie zijn goedkeuring hechte aan een gemeentebegroting. Sinds de nieuwe aanpak heeft de CPN in verschillende gemeenten bij behandeling van de begroting voor 1956 haar bekende afwijzende houding laten varen.

Zo stemden de communisten op 15 December 1955 voor de aan de Amsterdamse Raad aangeboden begroting. Zij deden zulks na het bij monde van Jaap BRANDENBURG afleggen van een verklaring. Deze verklaring hield in, dat de communistische raadsfractie instemt met de verklaring van B. en W., niet bereid te zijn de door de Minister van Binnenlandse Zaken bij circulaire voorgeschreven wijzigingen in de begroting aan te brengen.

Daar het College van B. en W. in deze, aldus deze verklaring, de steun van de gehele raad nodig heeft, meenden de communisten hun stem niet aan de begroting te mogen onthouden. De communistische raadsfractie wenst daarmede echter geen verantwoording te nemen voor het door B. en W. gevoerde beleid. Zij handhaaft ook in het komende begrotingsjaar haar zelfstandige positie en zal telkens weer het beleid van B. en W. op hun voorstellen beoordelen.

Naar nader is gebleken is tot het door de CPN bij de behandeling van de Amsterdamse gemeentebegroting ingenomen standpunt besloten op een vergadering van het Dagelijks Bestuur der partij van waarschijnlijk 12 December 1955.

Het door het Dagelijks Bestuur genomen besluit heeft zijn neerslag gevonden in een op 14 December 1955 aan alle districts- en afdelingsbesturen der partij gericht rondschrjven, waarin de communistische raadsfracties werd geadviseerd om in gemeenten, waar B. en W. niet bereid

bleken uitvoering te geven aan de circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken d.d. 3-10-1955, vóór de gemeentebegroting te stemmen. De fracties dienden, zo werd voorgeschreven, hun voorstemmen te motiveren met een verklaring, dat dit geschiedde om gezamenlijk met de gehele raad tegen de "Beel-circulaire" op te treden om het College van B. en W. in zijn verzet te steunen, doch niet om de goedkeuring van het gehele beleid van B. en W. tot uitdrukking te brengen.

Deze wijze van handelen van de CPN roept herinneringen op aan een soortgelijke, korte tijd geleden door de Italiaanse communistische partij gevolgde tactiek t.a.v. bij de volksvertegenwoordiging ingediende wetsvoorstellen.

Ook uit de gewijzigde houding van de CPN bij de behandeling van gemeentebegrotingen moge blijken op welke wijze de communisten de nieuwe aanpak tot uitvoering trachten te brengen.

Januari 1956.